

Aarhus d. 4. december 2020

Til
Aarhus Kommune
Teknik og Miljø
Sekretariatet for Klima og Grøn Omstilling

Høringssvar til Temaplanen Omstilling til Grøn Energi

Danmarks Naturfredningsforening (DN) ser med tilfredshed, at kommunen med sin "Omstilling til Grøn Energi" (OGE) fremadrettet ønsker at stille grønne krav til proces og produkt i sin udbygning og ombygning af byen.

Desværre er OGE stort set uden specifikke mål – den er for uforpligtende. Vi formoder, at tallene skulle kunne findes i klimaplanen, som DN har lavet et særskilt høringssvar til, men de er ikke deri. I høringssvaret gjorde DN opmærksom på, at klimaplanen på mange måder er uambitiøs – og det får selvfølgelig en afsmittende effekt på DNs syn på OGE.

Der er mindst to forhold, der besværliggør omstillingen: Kigger man fremad, kan man godt ud fra den eksisterende teknologiske horisont stille krav, men alle tror og håber på nye teknologiske landvindinger og på produktudvikling af eksisterende "fugle på taget".

Hvis vi kigger bagud, har vi en pletvis grøn – men hovedsagelig energimæssigt sort kommune. Der er ingen vej uden om, at vi skal ændre farven på Aarhus anno 2020. Og igen vil de teknologiske muligheder opfindes og udvikles, mens vi ændrer byen.

Der er derfor al mulig grund til at sigte mod rummelighed mht. teknologier men være specifik mht. resultatet.

For at gøre opgaven ekstra svær er der også hensyn til alt muligt andet, der skal varetages: Lovgivning, økonomi, æstetik, råstofforbrug/genanvendelighed og bekvemmelighed: Det skal være overkommeligt, bæredygtigt, indbydende og behageligt at bo i Aarhus.

Det synes at ligge forholdsvis fast, at langt hovedparten af energien skal høstes fra sol og vind.

- Geotermi er inden for den teknologiske horisont, men regulativer om økonomi er p.t. en hindring, som forhåbentligt snart løses med kommunens aktive indsats.
- Træbiobrændsel er dominerende i fjernvarmen i dag, og kommunen bør udfase det inden 2030. Man kan med noget ret sige, at i og med at Aarhus kommune bruger store mængder af ikke-CO₂-neutral flis til energifremstilling, så er den grønne omstilling i kommunen anno 2020 ekstra meget bagud på point.

Når el skal være hovedenergikilde, skal vi have et langt bedre fordelingsnet. Hvis man høster energien i nærheden af, hvor den bruges og/eller oplagres, belastes nettet mindre – og DN synes faktisk, at OGE kommer godt omkring dette emne. Vi synes selvfølgelig, man skal se at komme i gang, men OGE forholder sig desværre ikke til udrulningsplaner.



Ideen om lokale ellagre, "bydelsbatterier", synes at være en fin overgang fra "parcelhusbatterier", der kun er en god idé, fordi salgsprisen for el fra private er så ringe. Hvis man (på andelsvis?) bygger bydelsbatterier, som private små og mellemstore solcelleejere kan sælge til, når produktionen af strøm overstiger forbruget, opnår man dels at slippe af med en stor del af de ikke-grønne småbatterier, dels at producere energi lokalt samt på langt færre steder at skulle udbygge og opgradere batteriteknologien, efterhånden som ny teknologi bliver tilgængelig. Disse "bydelsbatterier" kan være traditionelle batterier eller såkaldte sæsonlagre f.eks. i form af opvarmede sten, som der er bygget prototyper af i dag jf. DN Klimaplan fra april 2020.

Der er ingen tvivl om, at batteridrevne el-biler vil udgøre første bølge af "grønne" biler. Det er i dag slet ikke infrastruktur til det. Hverken med en fornuftig demografisk spredning, i antal eller i kapacitet på det bagvedliggende elnet.

I OGE er det vanskeligt at se en løsning på dette problem i den eksisterende boligmasse – det være sig i lejlighedskomplekser som i andre boligformer. Og det er jo her, folk bor lige nu, at elbilerne vil dukke op i størst omfang.

Der er som tidligere nævnt meget få tal i OGE. Et af dem er i prognosen over elbiler i 2030, nemlig 40%.

DN foreslår i sin egen klimaplan et mål på 60.000 elbiler i kommunen i 2028 og en forøgelse fra 100 til 6.000 offentligt tilgængelige ladestander fra 2020 til 2026. Derudover bør alle nybyggede parcelhuse have tomrør fra oprindeligt januar 2021 (kan rykkes til f.eks. juni 2021) - samt installeret ladestander i nybyggede parcelhuse fra dec. 2022. Nybyggeri af etageejendomme bør have tomrør fra juni 2021 (oprindeligt i DN Klimaplanen september 2020).

Det andet af de to tal, der nævnes i OGE, er størrelsen på anlæg med ultrahurtige ladestander (ca. 250kW), hvor man forestiller sig 500 m² pr. anlæg. DN foreslår disse anlæg på 1200 m², hvor der kan være 26 ladestander ud over tilkørselsveje, transformatorstation og lignende. Planen bør fastlægge ca. antal i byen og DN foreslår ca. 8 ved de store indfaldsveje og et par centralt i byen. Der bør også installeres ca. 50 KW lade stationer, ved supermarkeder, indkøbscentre, museer, store p-pladser etc.

På lidt længere sigt synes brintbiler at dukke op, men det er for tidligt at sige, om de vil udgøre nogen større andel af personbiler. Der er i mindre grad behov for lokal produktion, og eksisterende tankstationer kan hurtigt udbygges til at håndtere mange tankninger, da de er så hurtige at tanke og kan køre så relativt langt på en optankning.

Som vi skrev ovenfor, er afbrænding af træbiobrændsel i større omfang en blindgyde – dermed falder storproduktion af PowerToX baseret på CO₂. Kvælstofbaseret ammoniak produceret på vind- og solstrøm synes på sigt at blive et fint alternativ – og så kan dieselmotorer nemt modificeres, så de kan benytte ammoniak i stedet for diesel.

Der findes mange erfaringer vedrørende brug af varmepumper, varmelagre osv. Nogle af disse knytter sig til fjernvarmeteknologien, som Aarhus heldigvis er verdensmestre i. DN synes dette behandles dækkende i OGE, men der bør tilføjes mål om antal lagre og placeringer. Vi forstår ikke helt, hvorfor Egå og Marselisborg renseanlæg ikke er tænkt ind i energiforsyningen. Der produceres bioethanol og det for landbruget meget interessante biokul.

LOKALAFDELINGEN I AARHUS KOMMUNE

Formand: Sebastian Jonshøj

E-Mail: aarhus@dn.dk



Endelig synes DN også – fordi vi er så tidsmæssigt trængt – at fuglene på taget skal fodres: Nogle af de mest lovende teknologier, der er fremme i medierne skal testes i kommunen og evt. produktmodnes. Kommunen har heldigvis et potent forskningsmiljø, som gerne vil udfordres, støttes og levere.

Afslutningsvis henviser vi til de mange andre konkrete forslag i bilaget DN Aarhus Klimaplan

Med venlig hilsen

Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus

Anders J. Jensen, tovholder i DN Aarhus' Klimagrube

Sebastian Jonshøj, formand